

Til BLD
v/ Truls Knudsen

Fredrikstad 17.01.15

Fra:
Ledernetverk i voksenopplæringene i Østfold

HØRINGSUTTALELSE OM FORSLAG TIL ENDRING I STATSBOERGERLOVEN – KRAV OM AT SØKERE MELLOM 18 OG 67 ÅR SKAL BEHERSKE ET MINIMUM AV NORSK MUNTLLIG OG BESTÅ TEST I SAMFUNNSKUNNSKAP.

I Østfold har ledergruppene for de 5 voksenopplæringene lenge jobbet i ledernetverk, og det er på vegne av dem vi nå sender denne høringsuttalelsen. Vi representerer all kommunal og interkommunal voksenopplæring i Østfold og representerer til sammen ca. 200 ansatte og ca. 3000 elever (innvandrere).

Våre kommentarer til høringen er følgende:

Krav om å beherske et minimum av norsk muntlig som vilkår for innvilgelse av norsk statsborgerskap

«Departementet foreslår at vilkåret om å dokumentere et minimum av ferdigheter i norsk muntlig ansees oppfylt ved at søkerne har gjennomført avsluttende prøve i norsk muntlig med resultat A2 eller bedre.»

- Det er viktig at de som bosetter seg i landet kan norsk. Men å knytte dette opp mot statsborgerskap ser vi som problematisk ut fra et menneskerettighetsperspektiv. For noen av de svakeste i gruppene som Norge har sagt seg villige til å bosette ut i fra politiske eller humanitære hensyn vil det være et langt opplæringsløp å komme opp på et A2 nivå. De aller fleste vil etter endt opplæring komme opp på dette nivået, men de aller svakeste vil kunne ha problemer med dette, og således ikke kunne benytte seg av de demokratiske rettighetene som er knyttet til å være en borger av landet.

Bestått test i samfunnskunnskap som vilkår for innvilgelse av norsk statsborgerskap

I høringsforslaget står følgende å lese: *«Å avlegge prøven på norsk slik den i dag foreligger, forutsetter et nivå i norsk skriftlig tilsvarende B1 i rammeverket, og det vil være aktuelt å revidere prøven slik at den ikke stiller for strenge krav til norskkunnskaper. Innholdet i prøven vil antakeligvis også måtte redigeres noe, for å tilpasses innvandrere som har bodd i Norge i flere år.»*

- Intensjonene med 50 samfunnskunnskap er at man skal få dette i begynnelsen av opplæringsløpet, slik at kilden til feilinformasjon og misforståelser blir så liten som mulig. Det er også viktig å så fort som mulig få kjennskap til det samfunnet man skal være en del av. At prøven skal måtte avlegges på **norsk** mener vi derfor står i sterk kontrast til selve intensjonen. Og vil kunne være ødeleggende for faget. Prøven – slik den fremstår i dag er på et høyt norsknivå. Vi som har testet den vil si at den ligger opp mot et B1nivå. De fleste innvandrere vil dermed måtte vente svært lenge før de tar denne prøven. Mange vil aldri komme opp på dette nivået.
- Dersom prøven skal avlegges på norsk vil dette også kunne påvirke undervisningen. Naturlig nok vil læreren kunne føle seg presset av elevene til å kun undervise i de spørsmålene som kommer på prøven, og forklare de aktuelle ordene. Prøven vil således reduseres til en kunstig norskprøve der man kun øver på rette svar.

- Vi føler at det ikke er samsvar mellom det kravet som stilles til muntlig norsk (A2) og det kravet til skriftlig norsk det kreves for å gjennomføre prøven slik den fremstår i dag.
- Departementet foreslår at prøven i samfunnskunnskap skal kunne gjennomføres hele året, og så raskt som mulig etter at opplæringen i 50t er gjennomført/tidlig i løpet. Slik vi ser det er dette ikke mulig å gjennomføre. Opplæringen skal foregå på «et språk deltakeren forstår» tidlig i opplæringen. Det er naturlig nok ikke norsk, og i de fleste tilfeller morsmål. At prøven så skal avlegges på et høyt norsknivå rett etter denne opplæringen er etter vår mening ikke gjennomførbart.
- Vi synes det er betenkelig at dette skal ha tilbakevirkende kraft. Mange har allerede fullført den opplæring de var pliktige til på det tidspunktet de kom til landet. Dersom loven trer i kraft bør den gjelde for de som kommer til landet etter dette tidspunktet.

På vegne av ledernettverket for voksenopplæring i Østfold

Lin Ramberg
Inspektør
Fredrikstad internasjonale skole